

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (palkka-avoimuusdirektiivin kansallinen täytäntöönpano)

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa liitteenä olevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta. Ehdotetuilla lain muutoksilla pannaan täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisen lujittamisesta palkkauksen läpinäkyvyyden ja täytäntöönpanomekanismien avulla (EU) 2023/970 (palkka-avoimuusdirektiivi). Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 7.6.2026. Esityksessä muutosten voimaantulopäiväksi ehdotetaan 18.5.2026.

Direktiivi pantaisiin täytäntöön pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmakirjaukseen perustuen minimisäännösten mukaisesti. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2026.

Tausta

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutettavaksi lakia naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, lakia tasa-arvovaltuutetusta, lakia tilastokeskuksesta, lakia tulotietojärjestelmästä ja lakia sakan täytäntöönpanosta. Hallituksen esitysluonnosta on valmisteltu STM:n työryhmässä, jossa on ollut edustajia sosiaali- ja terveysministeriöstä, oikeusministeriöstä, työ- ja elinkeinoministeriöstä, työmarkkinakeskusjärjestöistä sekä tasa-arvovaltuutetun ja tietosuojavaltuutetun toimistoista. Työryhmän tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus palkka-avoimuusdirektiivin kansalliseksi täytäntöönpanoksi. Työryhmä toimi ajalla 14.5.2024-9.5.2025. Valtiovarainministeriö, Tilastokeskus ja Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö ovat osallistuneet valmisteluun. Työryhmä on kuullut kokouksissaan eri alojen asiantuntijoita. Työryhmä ei ollut yksimielinen. Työryhmän esitykseen jätettiin täydentäviä ja eriäviä mielipiteitä. Työryhmän esitys on julkaisemisen jälkeen ollut poliittisessa käsittelyssä mm. työllisyyden ja yrittäjyyden ministerityöryhmässä ja sitä on muokattu yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus edistää samapalkkaisuutta koskevan perusoikeuden täytäntöönpanoa erityisesti vahvistamalla palkkauksen läpinäkyvyyttä koskevaa sääntelyä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään Lausuntopalveluun. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi-sivustolle. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi -sivustolta Ohjeet > Käyttöohjeet. Voit pyytää tukea palvelun käyttöön osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Jos ette kuitenkaan voi antaa lausuntoanne lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO. Lausuntoon pyydetään merkitsemään asianumero VN/34692/2024.

VAHVA-asianhallintajärjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään kuitenkin viemään lausuntonsa suoraan asialle VN/34692/2024.

Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Kaikki lausunnot ovat julkisia. Ne julkaistaan ministeriön hankesivulla lukuun ottamatta suoraan ministeriön kirjaamoon toimitettuja yksityishenkilöiden lausuntoja. Ministeriön lausuntopyynnot liitteineen löytyvät internet-sivustolta <https://stm.fi/lausuntopyynnot>.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan sosiaali- ja terveysministeriöön viimeistään 9.2.2026 vastaamalla tähän lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa:

erityisasiantuntija Terhi Heinilä, terhi.heinila@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM069:00/2024>

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi palkka-avoimuusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi.pdf](#)

Jakelu:

Akava ry
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
ETLA Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Kevät Nousiainen, Turun Yliopisto
Kirkon työmarkkinalaitos
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Miesjärjestöjen keskusliitto ry
Miessakit ry
Naisjärjestöjen Keskusliitto - Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry
Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry
Niklas Bruun Hanken Svenska Handelshögskolan/commercial law
Oikeuskansleri
Oikeusministeriö
Outi Anttila, Työtuomioistuim
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Yrittäjät ry
Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE
Tasa-arvovaltuutettu
Tietosuoja valtuutettu
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työn ja talouden tutkimus LABORE
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtion työmarkkinalaitos / valtiovarainministeriö
Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ålands landskapsregering

Lausunnonantajan lausunto

Tasa-arvolaki (sisältäen säädöskohtaiset perustelut)

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 3 a §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 d §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 e §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 f §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 6 g §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 8 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 9 a §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 12 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 20 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 §:ää

Kommenttinne koskien tasa-arvolain 21 b §:ää

Liitelait (sisältäen säädöskohtaiset perustelut)

Kommenttinne tasa-arvovaltuutetusta annetun lain muuttamisesta

Kommenttinne tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Kommenttinne tilastokeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Kommenttinne sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Vaikutusarvioinnit (tasa-arvolaki)

Kommenttinne koskien vaikutuksia työnantajiin (4.2.1.1)

Kommenttinne koskien vaikutuksia julkiseen talouteen (4.2.1.2)

Kommenttinne koskien vaikutuksia viranomaisiin (4.2.2)

Kommenttinne koskien sukupuolivaikutuksia (4.2.3)

Kommenttinne koskien vaikutuksia palkansaajiin (4.2.4)

Huomiot esityksen muuhun sisältöön (tasa-arvolaki)

Kommenttinne koskien asian taustaa ja valmistelua, EU-säädöksen tavoitteita ja pääasiallista sisältöä sekä nykytilaa ja sen arviointia (1-3)

Kommenttinne koskien muita toteuttamisvaihtoehtoja (5)

Kommenttinne koskien suhdetta perustuslakiin ja säätämisyjärjestykseen (11)

Muut huomiot

Antila Raimo
Sosiaali- ja terveysministeriö

Heinilä Terhi
Sosiaali- ja terveysministeriö